

JUDECĂTORI

Eșec din cauza neascultării

Acest material nu este un studiu biblic, ci un
ghid pentru studiu biblic.

Grupuri de ucenicie
Biserica Baptistă “Harul”
Titan-București
octombrie-decembrie
2014

JUDECĂTORI

De ce țara promisă rămâne doar o promisiune?

Termenul „judecători” (*sopatim*, în ebraică) nu avea în ebraica veche sensul modern de „juriști”, de persoane care administrează chestiunile de legalitate, care judecă și dau un verdict în cazurile de infraționalitate. Semnificația termenului „judecători” din cartea *Judecători* este cel mai bine redat în textul din 2:16-17: „Domnul a ridicat **judecători** ca să-i izbăvească din mâna celor ce-i prădau. Dar ei n-au ascultat nici de **judecătorii** lor, căci au curvit cu alți dumnezei și s-au închinat înaintea lor...”

Așadar, judecătorii aveau o **dublă menire**: pe de-o parte, **de a-i elibera** pe cei din națiunea/tribul lor din mâna dușmanilor prin care erau pedepsiți pentru neascultare și, pe de altă parte, **de a-i motiva să trăiască o viață evlavioasă în ascultare** de Dumnezeu. Cu alte cuvinte, judecătorii erau lideri spirituali în politica internă a națiunii și eliberatori ai națiunii, în politica externă. În spatele acțiunii de eliberare a fiecărui judecător este Dumnezeu, Judecătorul suprem. El este Cel care îl dă pe Israel în mâna opresorilor pentru a-l disciplina; El ridică eliberatori și tot El trimite Duhul Său asupra lor.

În cartea *Judecători* apar două categorii de judecători: majori și minori, ciclici și nonciclici. Sunt **șase judecători (majori)** prezentați cu detalii ale activității lor, care sunt ridicați de Dumnezeu în punctul culminant al *ciclului: apostazie-pedeapsă-rugăciune-eliberare (ciclici)*. Se poate observa acest **tipar ciclic**, pe care îl folosește scriitorul cu scop pedagogic, prin expresiile:

1. „Israel a făcut ce nu plăcea Domnului...”
2. „Domnul i-a dat în mâinile opresorilor...”
3. „Israel a slujit opresorilor pentru X ani...”
4. „Israel a strigat către Domnul...”
5. „Domnul le-a ridicat un eliberator (judecător)...”
6. „Opresorul a fost învins...”
7. „Țara a avut odihnă X ani...”

Mai sunt alți **șase judecători (minori)** despre care nu se dau detalii ale activității lor și nici nu apar încadrați într-un ciclu: apostazie-pedeapsă-rugăciune-eliberare. Pe lângă aceste două grupe de câte șase judecători, mai

este prezentat **un anti judecător**: Abimelec. La fel cum lucrării lui Hristos i se împotrivesc un antihrist, la fel lucrării judecătorilor li se contrapune acest anti-judecător.

Data scrierii

Evenimentele relatate se petrec în perioada cuprinsă între moartea lui Iosua (aprox. 1380 î.H.) și întronarea primului rege, Saul (aprox. 1050 î.H.). Iefta de exemplu, le spune amoniților că israeliții locuiesc la Hesbon de 300 de ani (11:26). Însă scriitorul care a pus împreună toate istoriile judecătorilor și le-a adunat în forma actuală, cu un scop didactic, menționează „vremea robirii țării” (18:30), ceea ce poate fi o referire la robia asiriană sau babiloniană. Expresia „pe vremea aceea nu era împărat în Israel” (17:6; 18:1; 19:1; 21:25) implică faptul că atunci când s-a scris cartea era deja rege în Israel, adică în perioada monarhiei.

Se poate concluziona, pe baza dovezilor interne, că evenimentele din *Judecători* au fost transmise în formă orală sau scrisă (adunate probabil de Samuel, Gad sau Natan, vezi 1 Cronici 29:29), din perioada premergătoare regilor până pe vremea captivității (asiriene și/sau babiloniene), iar după captivitate un autor inspirat le-a pus în forma actuală pentru a transmite un mesaj clar învățat din istoria pre-monarhică. Este foarte probabil ca Ezra să fie acest scriitor, care a făcut o sinteză cu scop didactic și a monarhiei din Iuda, alcătuind cartea *Cronicilor*. Cărțile *Judecători* și *Cronici* au un numitor comun: istorie rescrisă cu scop pedagogic (și probabil un autor comun).

Cronologie

Cartea acoperă o perioadă de 410 ani, dacă ar fi să adunăm anii de opresiune și pe cei de pace. Însă cartea *Judecători* nu amintește nimic despre Eli și Samuel despre care știm că au fost ultimii judecători înainte de alegerea lui Saul ca rege. Oricum, cercetătorii biblici sunt de părere că perioada de 410 ani este prea mare pentru a fi plasată între moartea lui Iosua și întronarea lui Saul. Concluzia este că unii dintre judecători au fost eliberatori locali și activitatea unora dintre ei s-a suprapus. De asemenea este evident că scriitorul a fost selectiv când a ales judecătorii pe care să îi prezinte, în funcție de scopul didactic pe care l-a avut, adică, de mesajul pe care a vrut să îl transmită.

Mesajul cărții

Mesajul cărții *Judecători* este clar: Eșecul are cauze spirituale, iar ridicarea e posibilă doar prin întoarcerea la Dumnezeu! **Neascultarea de Dumnezeu duce la decădere morală și la pedeapsă divină.** Samson reprezintă apogeul neascultării și al degenerării la nivel individual, iar ultimele capitole

expun neascultarea și degenerarea morală la nivel comunitar. Mesajul cărții răspunde multor întrebări care se pot naște în mintea credincioșilor când trec prin perioade de suferință, eșec, pedeapsă sau de opresiune a răului.

Care sunt cauzele dezastrului prezent: spiritual, economic, social? Este Dumnezeu de vină pentru necazurile noastre? Este Dumnezeu insensibil față de eșecurile noastre? De ce îngăduie Dumnezeu suferința în poporul Său? De ce ne pedepsește Dumnezeu? Care sunt consecințele neascultării? De ce suntem cuceriiți în loc să cucerim? De ce nu putem cuceri țara? De ce după ce cucerim nu putem stăpâni în liniște? De ce ne lasă Dumnezeu să fim prădați, jefuiți și asupriți ani de zile? Cine ne poate elibera? Pe cine poate folosi Dumnezeu pentru a ne elibera de dușmani mai puternici decât noi? Este monarhia o soluție? Poate rezolva un rege toate problemele națiunii?

Concepte-cheie

Herem - înseamnă „nimicit cu desăvârșire” sau „închinat Domnului”.

În *Levitic* 27:14-29 se face o distincție între „dăruit” (*haqdis*) și „închinat (*haharim*) Domnului”. Această distincție făcea diferența între ce putea fi răscumpărat și ce nu putea fi răscumpărat.

În *Exod* 22:20 se menționează că cine va „aduce jertfe altor dumnezei decât Domnului singur să fie nimicit cu desăvârșire (*herem*).”

În *Deuteronom* 7:1-5, 11, 16, 20-22, 25 implicațiile ascultării/neascultării în ce privește *herem* în contextul militar sunt clare: nimicirea cu desăvârșire a canaanitilor, niciun legământ cu ei, nicio îndurare, nicio încuscrare. Scopul acestei „nimiciri cu desăvârșire” este întreit: judecata canaanitilor, protecția israeliților de influența religioasă canaanită și împlinirea promisiunilor făcute patriarhilor în ce privește țara.

În *Judecători* conceptul acesta apare explicit de două ori, la începutul și în finalul cărții. În 1:17 porunca de a nimici cu desăvârșire este împlinită și chiar este imortalizată ascultarea evreilor din tribul lui Simeon și Iuda prin numele dat cetății *Horma*, adică *Nimicire*, care provine din aceeași rădăcină cu *herem*. În 21:11, *herem* apare din nou explicit cu referire la nimicirea locuitorilor nevinovați din Iabesul Galaadului. Aceștia au fost nimiciți pentru a lua neveste dintre fetele lor beniaminilor nimiciți de frații lor până la pericolul dispariției ca seminție în Israel. Pe lângă aceste două apariții explicite, conceptul de „nimicire cu desăvârșire” (*herem*) mai apare implicit atât în debutul cărții, cât și în final.

La începutul cărții ideea de eșec în aplicarea nimicirii canaanitilor cu desăvârșire, așa cum ceruse Dumnezeu, este exprimată prin expresiile: „n-a

putut alunga”, „n-au alungat pe...”, „nici Zabulon n-a alungat pe...” (1:19, 21, 27-33 etc.). Dacă în capitolul întâi se spune că o parte dintre **locuitorii țării** a rămas și a locuit **în mijlocul israeliților**, în 3:5-6 autorul scrie că **israeliții** au ajuns să trăiască **în mijlocul canaanitilor, hetitilor, amoritilor, fereziților, heviților și iebusiților**. Eșecul în aplicarea poruncii de a nimici ce era dat spre nimicire are consecințe extrem de grave, pe care autorul le prezintă progresiv, culminând cu Samson, care a tolerat în modul cel mai grav lucrurile date spre nimicire. Ironia neascultării lor face ca în loc să nimicească dușmanii și să ia în stăpânire țara, ajung să se nimicească între ei și să piardă țara promisă. Eșecul lamentabil al lui Samson este întrecut doar de eșecul seminției lui Benjamin. Samson s-a autonimicit prin neascultarea sa, după cum au pățit și beniaminiții.

Este esențial pentru înțelegerea cărții *Judecători* să înțelegem conceptul *herem* („**a nimici cu desăvârșire**”) care explică dezastrul și haosul moral și spiritual din această perioadă. Între introducerea și concluzia cărții (unde apare ideea de *herem*) sunt prezentate consecințele neascultării în ce privește porunca Domnului cu privire la nimicirea canaanitilor. În loc să-i nimicească cu desăvârșire pe canaaniiți, israeliții i-au cruțat și au sfârșit „caananizându-se” ei înșiși. Mai mult decât atât, pentru că nu au ascultat de porunca *herem* în ce-i privește pe dușmani, în loc să-i nimicească pe canaaniiți au sfârșit nimicindu-se unii pe alții.

Relevanța mesajului pentru astăzi

Cartea *Judecători*, deși relatează evenimente întâmplătoare cu 3000 de ani în urmă, are un mesaj relevant și astăzi. Ea are un răspuns la întrebări moderne tulburătoare:

De ce Biserica este influențată de sistemul lumesc mai mult decât influențează ea societatea?

De ce nu avem putere să cucerim teritoriile din împărăția întunericului?

De ce bisericile sunt măcinate de lupte interne și se nimicesc singure?

De ce Biserica stă ani de zile sub opresiunea răului sau a neputinței și nu se eliberează? Prin cine și cum eliberează Dumnezeu?

De ce Duhul Domnului nu lucrează cu putere printre noi?

De ce bărbații sunt mai puțini în biserică și se implică mai puțin decât femeile?

Mai este pocăința singura soluție și astăzi? Dacă da, atunci de ce nu ne pocăim cu adevărat?

De ce nu reușim să transmitem credința și spiritul de slujire noilor generații?

Care sunt compromisurile care subminează viața creștinului și Biserica lui Hristos?

De ce perioadele de trezire spirituală sunt scurte și rare?

Structura cărții

Cartea *Judecători* are trei mari părți:

I. O dublă introducere (1:1-3:6)

i. **Prima introducere** (1:1-2:5) Perspectivă militară: cucerire incompletă

ii. **A doua introducere** (2:6-3:6) Perspectivă spirituală: ascultare incompletă

II. O parte principală cu șase secțiuni „ciclice” majore (3:7-16:31)

i. **Otniel** (3:7-11)

ii. **Ehud** (3:12-30) plus *Șamgar* (3:31)

iii. **Debora și Barac** (4:1-5:31)

iv. **Ghedeon și Abimelec** (6:1-9:57) plus *Tola și Iair* (10:1-5)

v. **Iefta** (10:6-12:7) plus *Ibțan, Elon, Abdon* (12:8-15)

vi. **Samson** (13:1-16:31)

III. O dublă concluzie (17:1-21:25)

i. **Prima concluzie** (17:1-18:31)

ii. **A doua concluzie** (19:1-21:25)

Bibliografie

Biblia cu explicații

Bible Study, NIV, Zondervan

Dicționar Biblic, Cartea creștină, Oradea

The NIV Application Commentary, K. Lawson Younger Jr., Zondervan

De ce nu am putut cuceri complet țara?

Prima introducere: *Scuze omenesti...*

Judecători 1:1-2:5

La început, scriitorul prezintă perspectiva umană asupra neputinței de a cuceri complet țara. Sunt evocate cauze politico-militare pentru neaplicarea poruncii referitoare la nimicirea cu desăvârșire (*herem*).

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

1:1-2 Un început bun! Au întrebat pe Domnul: Cine să se urce primul? Promisiunea Domnului!

1:3-7 Compromis, necredință, justiția divină

1:8-16 Iuda, Caleb, Otniel și Acsa, binecuvântarea neevreilor (cheniților), compară cu Samson și Dalila

1:17-21 Cucerire incompletă, Iuda, Simeon și Beniamin, coabitare

1:22-36 Cucerire incompletă, casa lui Iosif și celelalte seminții, **axa geografică** S-N, ascensiune din Iuda (1:17) până la Dan (1:34), punctul culminant (vezi și expresia „de la Dan până la Beer-Șeba” în 20:1, adică din punctul cel mai nordic până la cel mai sudic).

2:1-5 Concluzia Domnului; **axa teologică**, decădere morală și compromis spiritual din Iuda (1:3, 19) până la Dan (13-18), cea mai decăzută seminție (cel mai falimentar judecător, Samson, era din seminția lui Dan). Israelii au eșuat în a aplica Cuvântul Domnului (să nimiciti cu desăvârșire, să nu vă încuscriți, să nu vă închinați zeilor)! Nu au crezut că acest Cuvânt divin transcende vremurile... l-au considerat demodat!

Discutați! Judecați! Aplicați!

Cum eșuăm în a aplica Cuvântul Domnului, noi poporul Domnului de azi, Biserica? Ce consecințe sunt?

Care Cuvânt ni se pare că este demodat astăzi?

Cum trebuie să aplicăm noi porunca referitoare la *herem*, nimicire cu desăvârșire? Efeseni 6:10-20; 4:31, 32; 1 Ioan 2:15

Cum se manifestă astăzi pragmatismul alianțelor (Iuda-Simeon)?

Ce putem învăța despre neascultare și compromis?

Ce scuze ne găsim pentru eșecul spiritual, moral, social, economic?

De ce nu ați putut cuceri complet țara?
A doua introducere: *cauzele reale sunt spirituale*
Judecători 2:6-3:6

Deși acest pasaj seamănă cu cel dinainte, scriitorul prezintă aceeași realitate, dar dintr-o altă perspectivă: perspectiva divină asupra neputinței de a cuceri complet țara; cauzele reale sunt de natură spirituală: neascultare, necredință, idolatrie.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

2:6-10 Generația lui Iosua cu plusuri și minusuri

De ce generația următoare NU cunoștea pe Domnul și nici ce făcuse El pentru Israel?

2:11-19 Eșec spiritual în generația a doua și tiparul ciclic al decăderii spirituale

2:20-23 Consecințele: mânia, pedeapsa și planul Domnului

3:1-6 În loc să stăpânească țara, au locuit în mijlocul canaaniților, s-au încuscrit și s-au închinat la idoli.

Persectiva divină sau perspectiva umană?

Adevărata cauză a neputinței nu este slăbiciunea militară, ci cea spirituală: au încălcat legământul cu Iahve și s-au lăsat atrași, apoi asimilați de cultura canaanită („au locuit în mijlocul canaanitilor... 3:5). **Dovada:** s-au încuscrit cu ei... **Rezultatul spiritual:** au slujit dumnezeilor lor (3:6).

Discutați! Judecați! Aplicați!

Legământul cu Dumnezeu cere loialitate exclusivă. Cum pot pretinde creștinii că au legământ cu Hristos, dar în fiecare zi slujesc altor dumnezei... care promit prosperitate materială și succes personal, profesional?

Cum se manifestă astăzi sincretismul în închinare, în viața spirituală: lucrarea Domnului cu arme, strategii și metode omenești?

Trecerea de la o generație credincioasă la una necredincioasă ridică întrebarea: De ce nu s-a transmis credința mai departe? Cum ne creștem copiii?

Cum facem față seducției idolilor moderni?

- **Banii** și posesiunile materiale (Matei 6; Efeseni 5:5; Coloseni 3:5; Evrei 13:5)

- **Materialismul:** N-ar putea fi independența și siguranța financiară cea mai mare piedică în calea progresului spiritual? Confortul sport, plăcerile, încrederea în sine, nu sunt zei moderni care ne controlează viața, care gestionează lucrurile spre satisfacția noastră?

- **Imaginea de sine:** Ești ceea ce ai și ce consumi! Așa se definește lumea. Autonomie, autogovernare, exprimarea sinelui prin corp, diplome, posesiuni... sinele tău mai presus de ceilalți...

- **Pluralismul religios:** Nu este relativismul care presupune că toate religiile duc la Dumnezeu, că nu este o singură religie adevărată, ci toate sunt la fel de adevărate, un alt idol atrăgător astăzi? Cum îi rezistăm?

OTNIEL: Judecătorul-model
Judecători 3:7-11

După prezentarea generală din primele două capitole, cu scuze umane și cauze reale, scriitorul începe cele șase cicluri ale decăderii și reabilitării, avându-i în centru pe cei șase judecători majori. Primul ciclu este prezentat foarte succint, fără prea multe detalii, pentru a fi evident tiparul pe care scriitorul îl va folosi cu mici variațiuni în toată cartea.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

Identificați tiparul acestor cicluri repetitive din cartea *Judecători*! Urmăriți personajele, acțiunile și rolurile lor.

3:7

3:8

3:9a

3:9b

3:10

3:11

Portret de judecător

OTNIEL este numit „fiul lui Chenaz” (după cum israeliții era fiii lui Avraam, iar amoniții, fiii lui Amon) și „fratele mai mic al lui Caleb” (Judecători 1:13). În sistemul de rudenie semitic, „frate” însemna și „rudă din același trib”. Otniel și Caleb, deși sunt numărați în tribul lui Iuda, erau de fapt niște prozeliți dintr-un alt grup etnic, chenizii (asemenea lui Rahav, care nu era evreică din Iuda, dar urmașii ei sunt considerați descendenți ai tribului lui Iuda, pentru că ea s-a convertit la religia israeliților).

Caleb, înseamnă „câine”, și avea conotația de *credincios*. De două ori este identificat cu tribul lui Iuda (Numeri 13:6; 34:19). Alături este numit „fiul lui Iefune” (Numeri 13:6; 14:6, 30, 38; Deut. 1:36; Iosua 14:6 ș.a.). De trei ori este numit „chenizitul”, aceasta fiind o desemnare etnică (Numeri 32:12; Iosua 14:6, 14).

Cușan-Rișeataim este menționat de două ori înainte de prezentarea lui Otniel și de două ori după aceea. Cușan-Rișeataim este numit „împăratul” sau „regele” (Mesopotamiei) într-o vreme când în Israel nu era rege și în contrast cu Otniel, care reprezenta instituția „judecătorilor”. Liderul spiritual, eliberator al tribului prin Duhul Domnului, este pus în contrast cu regele uman. Numele Cușan-Rișeataim însemna „întunecat, de două ori rău”, ceea ce pare a fi o poreclă, prin care era recunoscut ca cel mai cumplit opresor al vremii. Numele lui răspânda groaza în vremea aceea.

Discutați! Judecați! Aplicați!

De ce credeți că mulți oameni știu câte ceva despre Samson (cel mai decăzut dintre judecători) și foarte puțini au auzit de Otniel, chenizitul (judecătorul-model)?

Faceți paralelă între influența soției Acsa asupra lui Otniel și influența Dalilei asupra lui Samson. Ce pot învăța soțiile și bărbații de la cele două cupluri?

Ce putem învăța din simplitatea lui Otniel? Dar din modul în care a urmărit slăvirea lui Dumnezeu și nu slava personală?

Cum putem depăși barierele trecutului învățând de la Otniel (nu era evreu, ci chenizit)?

Care a fost diferența majoră dintre primul și ultimul judecător prezentat, dintre Otniel și Samson?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Otniel strălucește nu atât prin biografia sa, cât prin ascultarea sa, care L-a glorificat pe Dumnezeu! Ceea ce îl glorifică pe Dumnezeu este ascultarea, nu biografia noastră; nu ce am făcut noi, ci ce a făcut El.

EHUD: *Mai mult decât stângaci... dibaci*
Judecători 3:12-31

După Otniel cel credincios, care a urmărit mai degrabă glorificarea lui Dumnezeu decât faima personală, urmează un tablou mai complex, în care slăbiciunea umană împletită cu credința în suveranitatea divină se îmbină cu riscurile asumate.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

3:12-15a Ciclul se reia

3:15b-29 Tributul și eliberarea

3:30 Odihna

3:31 Șamgar

Portret de judecător

EHUD. Elementul specific evidențiat la Ehud este exprimat în cuvintele „nu se slujea de mâna dreaptă”. Această expresie poate fi interpretată în mai multe feluri. Unii cred că înseamnă de fapt că era stângaci. Alții înțeleg că avea o infirmitate fizică (mâna dreaptă paralizată). Alți cercetători consideră că expresia se referă la faptul că era ambidextru, adică putea folosi și dreapta și stânga la fel de bine (compară cu 1 Cronici 12:2). Expresia „nu se slujeau de mâna dreaptă” mai este întâlnită în Judecători 20:16 și se referă la șapte sute de oameni care puteau ochi cu praștia un fir de păr fără să dea greș. Era o brigadă de elită și e puțin probabil să fi fost toți infirmi. Așa că expresia se referă probabil la faptul că, părând un om normal care mănuieste sabia cu dreapta, dar având abilitatea prin exercițiu de a mânui la fel de bine și cu stânga, Ehud a reușit să înșele vigilența gărzilor și a lui Eglon însuși! Aceasta a fost strategia lui! Ehud a fost antrenat să lupte cu ambele mâini, și-a construit singur sabia artizanală cu două tășuri, și-a riscat viața, a luat inițiativa, a chemat poporul la luptă, a învins.

În mod ironic, Ehud care nu se folosea de mâna dreaptă era din tribul lui Benjamin, adică „fiul dreptei” (vezi Geneza 35:18)!

Eglon înseamnă „vițel”, „bou”. În contrast cu Ehud, care este foarte abil, Eglon este foarte greoi. Obezitatea lui indică lăcomia și vulnerabilitatea. Tributul pe care Ehud l-a dus este interpretat de unii cercetători și ca o ofrandă sau jertfă dusă zeului Moabului. Ironia face ca cel jertfit să fie tocmai regele Moabului, opresorul Israelului. Grăsimea era arsă pe altar Domnului! (Levitic 3-6) Astfel Iahve triumfă asupra zeului moabit.

„Pietrăriile de la Ghilgal” (3:19, 20) sunt interpretate de unii cercetători ca fiind niște idoli/zei moabiți. Asta face credibil planul lui Ehud când spune că are un mesaj de la Dumnezeu; adică atunci când a trecut prin dreptul idolilor a primit un mesaj/oracol de la zei. Secretul de la Dumnezeu pe care i l-a spus Ehud lui Eglon a fost „pumnalul” ca semn al sfârșitului opresiunii.

Expresia „își acopere picioarele în odaia de vară” este un eufemism oriental pentru „a merge la toaletă”! Scena este tragi-comică pentru că se pare că slujitorii și-au dat seama după miros că stăpânul lor e la toaletă, când de fapt mirosul era de la măruntaiele străpunse de pumnalul artizanal confecționat de Ehud. Respectându-i dreptul la viață privată, slujitorii regelui au întârziat de fapt descoperirea realității și l-au scăpat din mâini pe făptaș.

Discutați! Judecați! Aplicați!

Acțiunile lui Dumnezeu din trecut ne garantează că Dumnezeu va elibera și în viitor... Cei care umilesc poporul lui Dumnezeu vor fi umiliți de Dumnezeu... Când și cum?

De ce vine disciplina Domnului?

Deși se poate spune că Dumnezeu nu aprobă șiretlicurile, viclenia și crima lui Ehud, asta nu înseamnă că nu le poate îngădui pentru împlinirea planurilor Sale... Se poate spune că cei răi sunt pedepsiți prin oameni răi? Dați exemple!

Cum se poate împotrivi Biserica persecuției? Este „războiul sfânt” sfânt? De ce?

Războiul spiritual se poartă cu arme și scopuri spirituale. Argumentați cu texte biblice ca Evrei 4:12 ș.a.

Sunt permise metodele necinstite în evanghelizare? De ce? Ce învățăm de la Otniel, modelul standard, despre biruința prin Duhul Domnului, nu prin viclenii umane?

Ehud și-a asumat riscuri pentru cauza lui Dumnezeu... Ce riscuri ne asumăm noi: împărtășim Cuvântul, luăm poziție față de nedreptate, încurajăm pe cei disprețuiți... De ce nu ne asumăm riscuri?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Ehud nu a fost stângaci... a fost dibaci! A ticluit un plan... A confecționat un pumnal... S-a antrenat cu mâna stângă... S-a dus în „gura lupului”... A transmis „mesajul lui Dumnezeu”... Achemat la război... A eliberat...

DEBORA: Femeia care mobilizează bărbații *Judecători 4:1-5:31*

Alături de Acsa, soția lui Otniel, și de Iael, femeia curajoasă, Debora face parte din grupul femeilor lăudate în cartea *Judecători*. Debora este o dovadă a faptului că Dumnezeu se folosește deopotrivă de bărbați și de femei, chiar dacă misiunile încredințate sunt diferite. De ce a ales-o Dumnezeu pe Debora ca judecător? Unde erau bărbații? Era ea mai curajoasă și mai cu spirit de inițiativă decât bărbații? Relatarea despre Debora și Barac, pe care îl mobilizează la luptă, are două părți: o parte narativ-istorică și o parte poetică.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

Povestirea în **proză**

4:1-3 Ciclul se reia

4:4-16 Debora, Barac, bătălia

4:17-22 Iael și Sisera

4:23-24 Eliberarea

Evocarea în **poezie**

5:1-8 Chemarea la laudă și nevoia de implicare

5:9-13 A doua chemare la laudă pentru voluntarii care s-au implicat

5:14-18 Identificarea triburilor care au participat și a acelor care n-au participat

5:19-33 Evocarea bătăliei

5:24-31 Iael este lăudată; mama lui Sisera așteaptă; concluzia

Portret de judecător

DEBORA înseamnă „albină”. Este căsătorită cu Lapidot și este numită „prorociță”. Asta înseamnă că vorbea în Numele Domnului. Faptul că oamenii din popor veneau la ea să fie „judecați” relevă faptul că avea recunoaștere ca fiind slujitoarea Domnului. Debora este prezentată în raport cu soțul ei, Lapidot, și cu Barac, comandantul militar chemat de Dumnezeu. Debora nu iese ea în față, ci doar este persoana care adună bărbații, ia inițiativa când nimeni n-o făcea, mobilizează, încurajează, muștră, îi trimite să elibereze poporul Domnului...

Faptul că Barac condiționează plecarea la luptă de prezența ei, dovedește nu doar frica lui Barac, ci și autoritatea de care se bucura Debora. **Barac**, al cărui nume înseamnă „luminează”, cel care trebuia să fie eroul, judecătorul și eliberatorul, este prezentat în raport cu două femei: Debora și Iael. După cum Ehud nu este ca Otniel, nici Barac nu este ca Ehud. Mai degrabă Iael se aseamănă cu Ehud.

Discutați! Judecați! Aplicați!

De ce sunt mai multe femei decât bărbați în biserici?

De ce numărul femeilor care se implică în slujire este mai mare decât al bărbaților?

De ce le-a dat Dumnezeu bărbaților responsabilitatea de a conduce?

În ce condiții poate sluji o femeie ca lider în biserică?

Cum poate dovedi o femeie că este chemată și trimisă de Dumnezeu?

Cum poate ajuta o femeie bărbații să se implice în slujire?

Cum îl poate glorifica o femeie pe Dumnezeu în slujire alături de bărbați?

De ce unii bărbați lasă „slava” femeilor, decât să se implice ei în luptă?

Cum se aplică în acest context principiul suveranității divine, care alege „vasele slabe ca să facă de rușine pe cele tari”?

De ce credem noi că e nevoie de oameni puternici și capabili pentru ca Dumnezeu să facă lucrări mari?

Ce legătură este între slăbiciunea și smerenia instrumentelor, pe de-o parte, și glorificarea lui Dumnezeu, pe de altă parte?

Ce rol au asigurările palpabile în a crede și a acționa după Cuvântul Domnului?

Ce învățăm din poemul Deboriei despre glorificarea lui Dumnezeu?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Debora, Iael și Barac alcătuiesc un trio al „slăbiciunii” în raport cu „tăria” celor nouă sute de care de fier ale lui Sisera. Dumnezeu alege să se folosească de gura unei prorocițe israelite, de țărâșul cortului unei femei chenizite și de complexele unui general neîncrezător în sine, pentru a dovedi că El, Iahve, este Eliberatorul suprem și pentru a-și glorifica Numele.

GHEDEON: *Timid și fricos, dar credincios* *Judecători 6:1-40*

Primii judecători prezentați Otniel, Ehud, Debora (și Barac) sunt oameni cât de cât credincioși cu motivații spirituale în acțiunile lor, chiar dacă Ehud și Barac au și aspecte discutabile. Următorii judecători Ghedeon (Abimelec), Iefta și Samson ilustrează decăderea morală și spirituală accentuată. Ghedeon provine dintr-o familie idolatră care are altar pentru Baal-Berit. Iefta este fiul unei prostituate și promite sacrificii umane. Samson este din seminția decăzută a lui Dan și încalcă toate prescripțiile sfinte ale nazireului închinat Domnului. Abimelec este un antijudecător fără scrupule și fără nimic spiritual în acțiunile sale.

Setea de **răzbunare** apare foarte pregnant în ciclul Ghedeon/Abimelec, Iefta și Samson. Răzbunarea capătă dimensiuni naționale în finalul cărții, când tribul lui Beniamin este aproape exterminat din setea de răzbunare. Odată cu ciclul Ghedeon/Abimelec degradarea este prezentată în ritm accelerat.

Tot începând cu ciclul lui Ghedeon, **răspunsul Domnului** la cererea israeliților de eliberare este precedat de o mustrare usturătoare printr-un proroc (6:6-10; 10:10-14); iar pe vremea lui Samson, copiii lui Israel nu mai invocă deloc ajutorul Domnului.

Focul este un alt motiv care se regăsește la ultimii judecători. Îngerul Domnului a atins stânca pe care era jertfa lui Ghedeon cu toiagul și a ieșit un foc care a mistuit-o. Ghedeon aprinde trei sute de făclii ca strategie de luptă. Iefta își aduce ca ardere de tot propria fiică. Efraimiții se ceartă cu Iefta și spun că vor să-i dea foc cu casă cu tot. Samson aprinde lanurile filistenilor. Soția lui și tatăl ei sunt arși de către filistenii.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

6:1-10 Ciclul se reia

6:11-24 Chemarea și trimiterea

6:25-32 Provocarea de a curăța casa de idoli

6:33-35 Echipare cu Duhul Domnului

6:36-40 Confirmări și reconfirmări ale chemării

Portret de judecător

GHEDEON înseamnă „cel ce sparge în bucăți” (*hacker*, în engleză:-). Ghedeon este timid și fricos, dar credincios. Dumnezeu îl numește „viteazule”, pentru că vede dincolo de ceea ce este în prezent. Este cel mai mic din cea mai săracă familie din Manase. Doar Dumnezeu poate da cea mai mare izbăvire prin cel mai mic.

Discutați! Judecați! Aplicați!

De ce Dumnezeu nu le mai răspunde imediat la rugăciunea de eliberare?

În ce mod rugăciunea poate deveni o încercare de manipulare a ajutorului divin?

Cum sunt pregătiți oamenii prin care Dumnezeu alege să lucreze?

Care sunt idoli din familiile noastre?

Cum pot învinge copiii moștenirile negative din familiile lor?

Ce responsabilități au părinții în ce privește viața spirituală?

Cum pot cere călăuzire, confirmare sau reconfirmare în privința unei slujiri?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Cel mai mic, din familia cea mai săracă din tribul lui Manase! Cel mai neajutorat este cel mai bun instrument prin care Dumnezeu își poate scoate gloria. Fricos și prudent, dar viteaz în ochii lui Dumnezeu. Greu de urnit, dar disponibil și greu de oprit după ce a pornit!

GHEDEON: Când „puțini” înseamnă „prea mulți” *Judecători 7:1-25*

În pasajul anterior, Ghedeon verifică **de două ori** faptul că Domnul chiar este cu el și îl trimite pe el, cel mai mic din cea mai săracă familie din Manase, să elibereze poporul de sub tirania madianiților. În capitolul 7, Dumnezeu îi vorbește **de două ori**: o dată spunându-i că puținii soldați sunt prea mulți și s-ar putea să creadă că prin ei înșiși au învins (7:1-8), iar a doua oară trimițându-l în tabăra dușmanilor să asculte istorisirea unui vis (7:9-11).

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

7:1-3 Prea mulți și prea fricoși

7:4-8 Mai puțini și totuși, prea mulți

7:9-14 Coșmarul unui madianit, vestea bună pentru Ghedeon

7:15-18 Strategia celor puțini pentru a-i învinge pe cei mulți

7:19-25 Victoria și eliberarea

Portret de judecător

GHEDEON, „cel care sparge în bucăți”, după ce a sfărâmat idolii tatălui său, zdrobește acum imensa armată madianită. Ghedeon nu este viclean ca Ehud, dar nici curajos ca acesta. Ghedeon este ascultător ca Otniel și comunică cu Dumnezeu ca Debora. Înainte de a lupta cu madianiții, el se luptă cu sine, cu frica sa. Strategia lui a fost: ascultarea și disciplina. Siguranța pe care a primit-o în urma semnelor repetate și a promisiunii repetate că va birui (7:2, 7, 9, 14-15) l-a ajutat să învingă frica. Secretul lui: **Sabia Domnului!** A știut că bătălia nu este a lui, dar nici gloria. Asemenea lui Otniel și Debora, Ghedeon l-a glorificat pe Dumnezeu prin ascultarea lui.

Discutați! Judecați! Aplicați!

De ce Dumnezeu vede „prea mulți” când noi vedem „prea puțini”?

De ce noi suntem încurajați de „mulți” și descurajați de „puțini”?

Ce poate compensa cantitatea redusă a credincioșilor în lupta spirituală cu cei mulți?

Ce ne poate vindeca de complexul „prea puțini”?

De ce fricoșii trebuie trimiși acasă?

Cum putem lupta cu frica atunci când Dumnezeu ne cere lucrări care depășesc puterea noastră?

Ce rol are Cuvântul/promisiunile Domnului în lupta cu frica?

În ce ne cere Domnul și nouă disciplină și ascultare? Care sunt „trâmbițele, făcliile și ulcioarele” noastre?

Cum putem să furăm gloria Domnului în slujirea noastră?

Cum putem să-i dăm toată gloria doar Lui?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Ghedeon a fost un fricos vindecat prin credință temeinică. A luptat cu strategia „nebuună” a lui Dumnezeu și a câștigat. A crezut în calitatea ascultării, mai mult decât în cantitatea armatei și a armelor. A testat Cuvântul Domnului și l-a împlinit. El dovedește că adevărata cauză a neputinței de a cuceri nu este inferioritatea numerică sau militară, ci necredința și neascultarea de Cuvântul Domnului.

GHEDEON: Nu eu, ci Domnul va domni peste voi!
Judecători 8:1-32

După războiul cu madianiții, câștigat cu Sabia Domnului, cu trei sute de oameni și tot atâtea făclii, ulcioare și trâmbițe, Ghedeon are de câștigat un alt război: cearta cu frații săi. În loc să se bucure de biruința Domnului, bărbații din Efraim s-au certat cu Ghedeon pentru că a plecat fără ei la luptă. Strategia lui Ghedeon de a merge doar cu trei sute de oameni nu era a lui, ci a Domnului. Bărbații aceștia contestă strategia Domnului din orgoliu personal, însă Ghedeon are abilitatea de a-i împlânzi și de a-i aduce sub domnia lui Iahve.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

8:1-3**8:4-21****8:22-23**

8:24-28

8:29-32

Portret de judecător

GHEDEON a fost un izbăvitor, care a înțeles că Marele Izbăvitor este Dumnezeu. Arefuzat titlul de rege spunând celebrele cuvinte care stau în inima cărții *Judecători*: ***Nu eu voi domni peste voi, nici fiii mei, ci Domnul va domni peste voi!***

Efodul înseamnă pur și simplu „haină”. În sfera religioasă, se referea la veșmintele marelui preot, o haină specială pe care o purta acesta sau cu care erau îmbrăcați idoli în alte religii. În religia ebraică, efodul este asociat cu Urim și Tumim, cele două pietre prin care era întrebă Domnul, prin care israeliții cerea călăuzirea Domnului (Exod 28:6-21; 1 Samuel 2:18; 22:18; 2 Samuel 6:14). Unii cercetători consideră că dorința lui Ghedeon de a face acest efod era una bună și în strânsă legătură cu spusele sale: „Domnul va domni peste voi!”. Aceștia consideră că Ghedeon a pus la Ofra efodul de aur, exact acolo unde i s-a arătat Dumnezeu prima dată și unde era deja un altar (Judecători 6:22-24), pentru ca poporul să vină acolo și să întrebe pe Domnul.

Deși a avut o intenție bună, Ghedeon a greșit din câteva motive: 1. Nu era treaba lui, ci a preoților să facă un efod și să-l poarte înaintea Domnului. 2. A pus efodul la Ofra, în cetatea lui, deși chivotul Domnului și leviții erau la Șilo. 3. Ghedeon a acționat după o logică greșită, considerând că dacă Domnul i s-a arătat lui la Ofra, acolo trebuie să se arate și altora. 4. Efodul a devenit o „cursă” pentru Ghedeon și familia lui, pricină de mândrie și idolatrie. 5. Păcatul lui i-a atras și pe alții în păcat.

Discutați! Judecați! Aplicați!

De ce, pe lângă luptele externe, copiii lui Dumnezeu se luptă și între ei?

Ce rol joacă orgoliul și mândria în certurile dintre frați?

Ce înseamnă azi să domnească Domnul peste noi?

Ce putem învăța din greșelile lui Ghedeon? De ce fac și oamenii lui Dumnezeu greșeli?

Cum putem face diferența între războiul Domnului și războaiele personale?

În care război a urmărit Ghedeon gloria Domnului și în care a urmărit onoarea lui? Analizați diferența!

Cum se manifestă și cum putem controla spiritul de răzbunare/revanșă?

De ce uneori vrem să impunem altora tiparul experiențelor noastre spirituale? Lucrează Dumnezeu după un șablon cu toți la fel?

Cum putem evita pericolul mândriei și al idolatrizării unor mijloace prin care am avut victorii spirituale (vezi *efodul lui Ghedeon* și *șarpele de aramă*)?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Domnul eliberează prin cei eliberați de ei înșiși, de dorința lor de a conduce, de propria sabie... Sabia Domnului și a lui Ghedeon eliberează.

Abimelec și Iotam: *Nebunia spinului*
Judecători 8:33-10:5

Greșelile lui Ghedeon s-au văzut mai clar abia după moartea lui. Efodul de la Ofra, numărul mare de neveste și de copii, toate acestea produc consecințe vizibile în acțiunile fiului său Abimelec. Înălțarea familiei lui aproape la rang de dinastie regală (8:18-19, 27, 29-32) a creat o criză cu care ceilalți judecători dinaintea lui nu s-au confruntat. După Ghedeon, Iefta, și mai ales Samson, fac greșeli flagrante în viața de familie. Abimelec este un antijudecător născut dintr-un mare judecător.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

8:33-35 Ciclul neascultare-pedeapsă-rugăciune-eliberare se reia**9:1-6 Complotul și crima****9:7-21 Parabola lui Iotam****9:22-24 Cine seamănă vânt culege furtună...**

9:25-57 Căderea

10:1-5 Mici judecători, dar mari în ochii lui Dumnezeu

Portret de antijudecător

Abimelec înseamnă „tatăl meu este rege”. Tatăl său, Ghedeon, a refuzat să fie rege, dar unele greșeli i-au facilitat ascensiunea lui Abimelec. Abimelec este proclamat „rege” (9:6), nu judecător. El nu a eliberat pe nimeni, ci a ucis toată casa tatălui său, cu excepția lui Iotam, care a reușit să se ascundă. Abimelec anticipează criza din vremea lui Samuel, când israeliții renunță la teocrație și cer un rege peste ei. Eșecul rușinos al lui Abimelec, după doar trei ani, demonstrează unde se ajunge când omul, și nu Dumnezeu, este regele. Scriitorul cărții *Judecători* demonstrează încă o dată prin Abimelec faptul că eșecul nu are cauze politice sau militare, ci spirituale.

Discutați! Judecați! Aplicați!

Ce putem face ca binele făcut într-o generație să nu fie uitat s-au anulat de generația următoare?

Cum ar fi fost istoria familiei lui Ghedeon dacă acesta nu ar fi avut o țiitoare la Sihem? Analizați impactul păcatului nostru în viața generației copiilor noștri.

Cum poate fi stăvilită dorința de a stăpâni peste alții cu orice preț? Ce abuzuri comit părinții posesivi? Dar soții?

Cum putem explica perioadele în care se pare că răul triumfă?

Ce face Dumnezeu când cei răi îiucid pe cei nevinovați?

Cum și când pedepsește Dumnezeu răul și pe cei răi?

Ce diferență este între judecătorii ridicați de Dumnezeu și „regele” care s-a înălțat singur prin mijloace păcătoase?

De ce un caracter integru este mai de dorit decât abilitățile de lider?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Dumnezeu lucrează prin orice om credincios și smerit. În niciun caz Dumnezeu nu eliberează prin cineva care se înalță pe sine însuși călcând peste cadavrele fraților săi.

IEFTA: Puterea cuvântului
Judecători 10:6-11:28

Iefta ilustrează apogeul idolatriei la care a ajuns poporul lui Dumnezeu. În acest ciclu, se spune că israeliții L-au părăsit pe Domnul și au slujit șapte zeități păgâne (10:6). Acest adulter spiritual are o extindere geografică vastă: atât la răsărit de Iordan, cât și la apus. Niciun detaliu nu este întâmplător. Iefta este prezentat ca fiul unei prostituate, tocmai ca să evidențieze prostituarea spirituală a israeliților, adică infidelitatea față de Iahve. Cuvântul Domnului este uitat, totuși în acest ciclu este accentuată puterea cuvântului (uman). Această secțiune conține mai multe dialoguri, discursuri, cu confruntări verbale și consecințe. Iefta pare a fi un campion al discursului diplomatic și al argumentării, dar și al păcatelor făcute cu gura.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

10:6-16 Dialoguri între Dumnezeu și poporul idolatru**10:17-11:11 Dialoguri între căpeteniile Galaadului și Iefta****11:12-28 Dialoguri între Iefta și amoniți**

Portret de judecător

IEFTA este fiul unei prostituate, inițial renegat, dezmoștenit, dar apoi reabilitat. Se pare că avea vădite abilități de lider: oratorice, organizatorice și militare. Se spune despre el că era viteaz și era liderul unei bande de oameni fără căpătâi. Totuși vitejia lui Iefta este diferită de cea a lui Ghedeon (6:12). Ghedeon era fricos, neîncrezător în sine, iar pentru el fundamentul vitejiei era Cuvântul lui Dumnezeu verificat de multe ori. Iefta era viteaz prin sine însuși, încrezător în forțele lui și nu cunoștea Cuvântul Domnului. Iefta se remarcă prin ce îi iese din gură: argumentațiile oratorice logice și juruințele pripite, nebunești, care vădesc ignoranța lui în ce privește Cuvântul Domnului.

Discuțați! Judecați! Aplicați!

De ce Dumnezeu nu le mai răspunde imediat israeliților la rugăciunea de eliberare?

Cum se cunoaște o pocăință superficială?

Cum ar fi trebuit să arate o pocăință pe măsura apostaziei lor?

Ce înseamnă pentru noi astăzi pocăința adevărată?

Cum încearcă și azi creștinii să-L manipuleze pe Dumnezeu prin rugăciunile lor?

De ce Dumnezeu s-a îndurat de ei doar după ce au scos dumnezeii străini din mijlocul lor?

Ce pericole sunt atunci când o nevoie reală se întâlnește cu o ambiție personală?

Cum putem preveni prin cuvinte înțelepte războaie sângeroase?

De ce este periculoasă argumentația lui Iefta în care îl pune pe Chemoș, zeul amonit, pe același nivel cu Iahve, Dumnezeul lui Israel (11:24)?

Ce consecințe are și astăzi confuzia teologică?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Dumnezeu eliberează prin cei care nu sunt viteji prin ei înșiși, ci prin Duhul Domnului; care nu se încred în cuvintele lor bine ticluite, ci se încred în Cuvântul Domnului.

IEFTA: Cuvântul morții
Judecători 11:29-12:15

Punctul forte al lui Iefta i-a fost în același timp și slăbiciunea. Se încredea în cuvintele care-i ieșeau din gură, în puterea argumentelor lui, dar tocmai cuvintele care i-au ieșit din gură au adus moartea unicei lui fiice. Necunoașterea Legii lui Dumnezeu l-a condus la juruințe pripite și nebiblice. Confuzia dintre Iahve, care interzicea sacrificiile umane, și Chemoș, care pretindea copii ca jertfă, a contribuit de asemenea la tragedia lui Iefta.

Împărțirea și studierea textului

Studiați fiecare pasaj și notați adevărurile descoperite.

11:29-33**11:34-40****12:1-7****12:8-15**

Portret de judecător

IEFTA înseamnă „Dumnezeu deschide pântecele”. Iefta i s-a născut lui Galaad înainte ca acesta să aibă alți copii. El a venit să fie eliberator al Galaadului, dar a rămas în istorie prin juruința nechibzuită și atrocitatea comisă împotriva propriei fiice (vezi obiceiul de a o plânga pe fiica lui Iefta anual). Ignoranța teologică și ambiția personală i-au subminat toate calitățile. Rămâne o mare dovadă a harului divin faptul că Dumnezeu l-a însoțit și i-a învins pe amoniți. Nu doar fiica sa a murit din pricina cuvintelor sale, ci și câteva zeci de mii de bărbați din Efraim care nu puteau spune cuvântul „șibolet”. Iefta a fost un om rănit care provocat răni altora, chiar și moartea.

Discutați! Judecați! Aplicați!

Cum putem preveni juruințele nechibzuite și nebiblice?

De ce pot fi confundate aroganța și ignoranța cu credința?

Cum ne putem vindeca de rănila trecutului nostru, ca să nu ne mai conducă prezentul?

De ce oamenii răniți îi rănesc pe alții?

Dacă uneori cuvintele noastre rănesc sau chiarucid, iar Cuvântul Domnului dă viață, de ce continuăm să luptăm cu vorbele noastre ucigătoare și nu cu cele ale Scripturii?

Cum poate fi rupt lanțul vicios al părinților care au avut o copilărie nefericită și nefericesc la rândul lor copilăria propriilor copii?

Dacă Iefta și-a sacrificat fiica din ignoranță teologică, egoism și ambiție personală, se poate spune același lucru despre avort, astăzi? De ce?

Prin cine eliberează Dumnezeu?

Dumnezeu eliberează prin cel care nu încearcă să-i forțeze mâna prin juruințe extravagante și incompatibile cu caracterul și Cuvântul Său.

